

Budgetuppföljning och prognos oktober 2025

Individ-och arbetsmarknadsnämnden

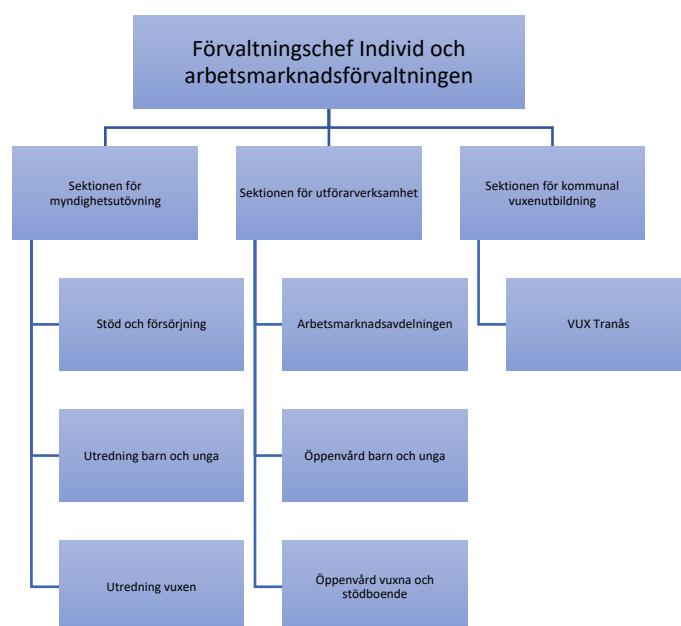
Innehållsförteckning

1.	Individ-och arbetsmarknadsnämnden	3
1.1	Organisationsbeskrivning och uppdrag	3
2.	Verksamhetsåret 2025	4
2.1	Viktiga händelser och beslut under året	4
2.2	Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter	5
3.	Ekonomisk analys	6
3.1	Driftredovisning	6
3.2	Åtgärder för att nå budget i balans	7
3.3	Investeringsredovisning	8
4.	Medarbetare	8
4.1	Analys av nyckeltal	8

Budgetuppföljning med helårsprognos för ekonomi och verksamhet avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår: efter mars, maj, augusti (delårsrapport) och oktober. Efter december månad görs årsbokslut. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige.

1. Individ-och arbetsmarknadsnämnden

1.1 Organisationsbeskrivning och uppdrag

Nämnden ansvarar för att fullfölja kommunens uppgifter som ankommer en socialnämnd enligt nedanstående lagar och där till hörande förordningar:

- socialtjänstlag (2001:453) avseende bistånd till barn, unga samt till vuxna med missbruk, personer som utsatts för brott/våld, som är våldsutövare samt personer som är skuldsatta eller i behov av ekonomiskt bistånd,
- lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende,
- lag (1988:970) om vård av missbrukare i vissa fall,
- lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
- lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
- lag (1994:137) om mottagande av asylsökande,
- föräldrabalk (1949:381),
- skollag (2010:800) avseende kommunal vuxenutbildning enl. kap 20 och kommunalt aktivitetsansvar enl. kap 29 § 9.

Utöver ovanstående ansvarar nämnden även för:

- kommunens arbete inom arbetsmarknadsområdet med fokus på arbetslöshet kopplat till ekonomiskt bistånd, processen för statsbidrag inom nämndens verksamhetsområde.

2. Verksamhetsåret 2025

2.1 Viktiga händelser och beslut under året

Under det första verksamhetsåret har det blivit tydligt att Tranås kommun bär på en social skuld, där kontrollen över myndighetsutövningen behöver stärkas. Detta har lett till ett mer reaktivt arbetssätt som förstärker beroendet av kommunens stöd, snarare än att främja självständighet och egen försörjning. Resultatet är ett ökat antal långvariga biståndsärenden och ett växande tryck på kommunens resurser.

Kommunens växande sociala skuld kan förstås som en följd av en successiv förlust av kontroll över den myndighetsutövning som ska säkerställa stödets kvalitet, rättssäkerhet och riktning mot självständighet och egenförsörjning. I takt med att denna kontroll försvagats har en strukturell förskjutning skett från ett aktivt och målinriktat förändringsarbete till ett mer reaktivt och beroendeförstärkande arbetssätt.

Detta har lett till ett successivt ökat inflöde av individärenden, där fler människor söker stöd från Tranås kommun under längre tid och med minskad förmåga att lämna biståndsberoendet. Genom att inte fullt ut styra och leda insatserna med intentioner att individen ges rätt förutsättningar att återta kontrollen över sitt eget liv blir resultatet inte bara ett ökat ekonomiskt tryck på kommunens resurser, utan även en fördjupad och breddad problematik som ger en överbelastning för en kommun i Tranås storlek.

För att vända denna utveckling krävs en strategisk omställning mot en myndighetsutövning där varje beslut och varje insats syftar till att minska beroendet och återupprätta individens egen kraft och ansvar. Det handlar om att återta det professionella handlingsutrymmet, stärka kvaliteten i bedömningarna och säkerställa att stödet inte blir ett mål i sig, utan ett medel mot självständighet och varaktig försörjning.

Det krävs en kraftfull förändring på många nivåer såväl i förvaltningens verksamheter som i samhället i stort för att lyckas ändra förutsättningarna för Tranås kommun och dess invånare. Därför är förvaltningens utgångspunkt att hitta de delar som idag inte fungerar och där också kostnadsflödet är som störst.

Detta sker genom utgångspunkt från tre processer:

Processen mellan utförare och myndighet

- Arbetet mellan dessa instanser behöver bli mer effektiv så att inte individen stannar upp i processen mot självständighet och egenförsörjning.

Samverkan mellan sektionerna

- Enligt tidigare arbete i Hr och arbetsmarknadsförvaltningen så är ett fördjupat samarbete mellan verksamheterna en grundförutsättning för en lyckad förändringsprocess. Det är av stor vikt att kommunens förvaltningar nyttjar varje krona effektivt och att det hela tiden pågår en kontinuerligt effektiviseringsarbete där också förbättring av verksamhetens processer är vardag.

Processen "från handläggning till beslut".

- Den här processen upprättas av flera skäl. Dels för att skapa kvalitetssäkring i varje steg från handläggningen av ärendet till politikens beslut. Dels för att skapa förståelse i verksamheterna om hierarkisk struktur och tågordning för beslutsfattande. Det ger en förbättrad kontroll på ärendeflödet samt de kostnader som ärendeflödet ger.

Dessa tre processer är också det som benämns som en plan för budget i balans.

Vakanta tjänster

En annan viktig och avgörande faktor för fortsatt arbete framåt har under året varit att få till förvaltningens organisationsstruktur. Individ och arbetsmarknadsförvaltningen startade med ett antal vakanta tjänster på både såväl chefs- som handläggarnivå. Det här har skapat en viss halt i arbetet och att förvaltningens olika led inte kan nå sin fulla potential.

Men prognoserna för rekryterings- och kompetensförsörjningsprocesserna är positiva och målet om fulltalighet vid årsskiftet är nu uppnått, inte minst på chefsnivå. Det här skapar goda förutsättningar att lyfta förvaltningens arbete ytterligare ett par nivåer och att kraftfullt närma sig målet om en budget i balans 2028.

2.2 Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Barn och unga är vår framtid och för att nå social hållbarhet med starkt fysisk och psykisk hälsa hos målgruppen samt ökad och upplevd trygghet i samhället kommer förvaltningens arbete inriktas på ökad tillgänglighet, kunskapsbaserade

metoder och arbetssätt. En prioriterad process internt i förvaltningen är att få fram ett strukturerat och effektivt arbete mellan myndighet och utförare och sedan strukturerat och effektivt arbete fler förvaltningar emellan för målgruppen.

Den framtida utvecklingen internt är att ena myndighet- och utförarsektion, att tillsammans balansera behovet av att kunna ge öppenvårdsinsatser för att möjliggöra lösningar i en hemmiljö och bidra till att bygga starka nätverk runt individer. Lösningar på hemmaplan ska leda till en social hållbarhet, självständighet och delaktighet hos den unge. De externa lösningarna bör bygga på specialiserat behov hos unga som innebär en stor kostnad på hemmaplan.

Utmaningarna är att tillgängliggöra förvaltningen verksamhet så behov hos målgruppen kan förebyggas och förmågor kan stärkas. Verksamhet bör inriktas där målgruppernas behov finns och är aktiva för att nå fram och vara tillgängliga. Tillgänglighet via digital teknik - vara där barn, ungdomar och vårdnadshavare vistas.

Att arbeta med sociala insatser för barn och unga i åldrarna 0–20 innebär ett stort ansvar och en viktig möjlighet att påverka deras framtid. Målet att främja självständighet och egenförsörjning är lika relevant för den här målgruppen, även om insatserna ser annorlunda ut än för vuxna. Det handlar om att ge barn och ungdomar verktyg, stöd och förutsättningar för att kunna växa upp till självständiga individer som kan försörja sig själva och bidra positivt till samhället. Det är allmänt känt att tidiga insatser för barn och unga kan ha avgörande effekter på deras framtid. Genom att arbeta proaktivt med att stärka självförtroende, sociala färdigheter och skolprestationer kan grunden läggas för att unga ska kunna klara sig själva som vuxna. Barn som tidigt får rätt stöd, till exempel i form av trygghet i hemmet, utbildning, hälsa och social utveckling, har större chans att undvika beroende av sociala insatser som vuxna.

3. Ekonomisk analys

3.1 Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	481	600	-119
Förvaltningschef	5 914	5 834	50
Myndighetsutövning	107 461	118 881	-11 420
Utförarverksamhet	24 952	21 460	3 491
Kommunal vuxenutbildning	20 063	16 147	3 916
Budgeterat underskott	-11 909	0	-11 909
Totalt individ-och arbetsmarknadsnämnden	146 962	163 961	-15 991

Prognos för sektion Myndighetsutövning

Sektionen består av två delar där stöd och försörjnings prognos visar en positiv avvikelse medan myndighet barn/unga/vuxna visar en negativ avvikelse. Underskottet i prognosen grundar sig i de kostnader som är kända hittills i år och en uppskattning kring vad tillkommande placeringar kan tänkas kosta under året. Detsamma gäller personalkostnader där man har behövt ha kvar konsulter längre än planerat vilket ger en negativ avvikelse jämfört med budget.

Prognos för sektion Utförarverksamhet

Sektion utförarverksamhet prognosticerar ett överskott med 3,5 miljoner kronor vilket beror på försäljning till annan kommun och aktör samt lägre personalkostnader än budgeterat pga. föräldraledighet, ej återbesatta tjänster och avslut av tjänst. Inkommande statsbidrag bidrar också till delar av den positiva avvikelsen.

Prognos för sektion Kommunal vuxenutbildning

Sektionen prognostiserar ett överskott på 3,9 miljoner kronor vilket beror på en högre intäkt från grannkommunerna då fler grundelever läser på plats, högre intäkter från Migrationsverket, lägre kostnader för personal pga. föräldraledigheter och avslut av tjänster som inte tillsätts samt statsbidrag.

3.2 Åtgärder för att nå budget i balans

För att hitta en stabilitet i vägen framåt mot en budget i balans, har förvaltningen tagit fram 3 processer som grund för det förändringsarbete som påbörjades i och med att individ-och arbetsmarknadsförvaltningen startades.

1. Utredda och utveckla samarbetet mellan utförare och myndighet.
2. Fortsätta att utveckla arbetet sedan tidigare förvaltning med kopplingar ekonomiskt bistånd-arbetsmarknad-vuxenutbildning.
3. Skapa en kvalitetssäkrad och effektiv process från handläggning till beslut.

De här 3 processerna kommer förvaltningen att arbeta med parallellt. Gemensamt för processerna är att de dels kommer att generera förändringar inom ekonomin men också inom verksamheternas rutiner, personalgruppernas inriktning, uppdragsbeskrivningar etc.

3.3 Investeringsredovisning

Individ- och arbetsmarknadsnämndens investeringsbehov ligger främst i reinvesteringsbehov så som uttjänta datorer, telefoner, möbler samt övrig teknisk utrustning. Hittills i år har inga investeringsmedel nyttjats.

Avdelning (tkr)	Budget 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen, totalt	638	638	0
Totalt Individ-och arbetsmarknadsnämnden	638	638	0

4. Medarbetare

4.1 Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2025-10	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2024-10 (totalt)
Antal anställda (st)*	81	14	95	-
Andelen heltidsanställda (%)*	93,8%	92,9%	93,7%	-
Sjukfrånvaro total (%)**	5,51%	1,91%	4,94%	-
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	0,92%	1,86%	1,07%	-
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	3,4%	0%	2,86%	-
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			510	-
Kostnad för overtid (tkr)**			97	-

*Per aktuell månad

**För perioden 2025-01-01 till och med aktuell månad

Från 2025-01-01 har Tranås kommun två nya förvaltningar, vård-och omsorgsförvaltningen och individ-och arbetsmarknadsförvaltningen. Det gör att statistiken inte kan jämföras med föregående år.